

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi experimental research) แบบกลุ่มเดียววัดสองครั้ง คือ ก่อนและหลังการทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการให้ความรู้ การฝึกทักษะ และการเตรียมความพร้อมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีเป้าหมาย เพื่อการกลืนอย่างปลอดภัยในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 1, 2 และหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 1, 2 โรงพยาบาลราชบุรี จังหวัดราชบุรี จำนวน 42 คน ผลการการศึกษาเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายดังนี้

4.1 ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ลักษณะการเจ็บป่วยของกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ความรู้การกลืนอย่างปลอดภัย

4.4 ทักษะการกลืนอย่างปลอดภัย

4.5 ความพร้อมการกลืนอย่างปลอดภัย

4.6 เปรียบเทียบความรู้การกลืนอย่างปลอดภัย ทักษะการกลืนอย่างปลอดภัย และความพร้อมการกลืนอย่างปลอดภัย ก่อนและหลังการทดลอง

4.1 ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (n = 42)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	26	61.90
ชาย	16	38.10
อายุ		
31-40 ปี	1	2.38
41-50 ปี	0	0
51-60 ปี	14	33.33
61-70 ปี	11	26.19
71 ปีขึ้นไป	16	38.10

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	2	4.80
คู่	20	47.60
หม้าย	19	45.20
หย่าร้าง	1	2.40
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือแต่สามารถอ่านหนังสือได้	13	30.96
ประถมศึกษา	23	54.76
มัธยมศึกษา/ปวช.	3	7.14
อนุปริญญา/ปวส.	2	4.76
ปริญญาตรี	1	2.38
อาชีพ		
ไม่ทำงาน	20	47.62
ทำงาน	22	52.38
เกษตรกร	15	35.72
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	4.76
รับจ้างทั่วไป	5	11.90
สิทธิในการรักษาพยาบาล		
สิทธิหลักประกันสุขภาพ	36	85.72
สิทธิข้าราชการ	5	11.90
จ่ายเอง	1	2.38

จากตารางที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.90 เพศชาย ร้อยละ 38.10 มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มากที่สุด ร้อยละ 64.29 (61-70 ร้อยละ 26.19 และอายุ 71 ปีขึ้นไป ร้อยละ 38.10) สถานภาพสมรสคู่ เท่ากันกับเป็นหม้าย และหย่าร้าง คือ ร้อยละ 47.60 ระดับการศึกษาจบประถมศึกษา ร้อยละ 54.80 มีการทำงาน ร้อยละ 52.38 โดยเป็นเกษตรกรมากที่สุด ร้อยละ 35.72 สิทธิในการรักษาพยาบาล ส่วนใหญ่เป็นสิทธิหลักประกันสุขภาพ ร้อยละ 85.72

4.2 ลักษณะการเจ็บป่วยของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการเจ็บป่วย (n = 42)

ลักษณะการเจ็บป่วย	จำนวน	ร้อยละ
การวินิจฉัยโรคหลอดเลือดสมอง		
ischemic stroke	38	90.50
hemorrhagic stroke	14	9.50
โรคประจำตัวที่แพทย์วินิจฉัย *		
ไม่มีโรคประจำตัว	10	23.80
มีโรคประจำตัว	32	76.20
โรคความดันโลหิตสูง	29	69.04
โรคไขมันในเลือดสูง	12	28.57
โรคเบาหวาน	10	23.80
โรคหัวใจ	4	9.52
อื่น ๆ โรคเกาต์ โรคถุงลมโป่งพอง โรคไต และโรคไทรอยด์	4	9.52
* ผู้ป่วยบางรายมีโรคประจำตัวมากกว่า 1 โรค		
บุคคลในครอบครัวป่วยเป็นโรคหลอดเลือดสมอง		
ไม่มี	34	81.00
มี	8	19.00
บิดา	3	7.14
สามี	3	7.14
มารดา	2	4.76

จากตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรคหลอดเลือดสมองประเภท ischemic stroke ร้อยละ 90.50 มีโรคประจำตัวร้อยละ 76.20 โดยพบว่า เป็นโรคความดันโลหิตสูงมากที่สุด ร้อยละ 69.04 รองลงมา คือ โรคไขมันในเลือดสูง โรคเบาหวาน และโรคหัวใจ ทั้งนี้ผู้ป่วยบางรายมีโรคประจำตัวมากกว่า 1 โรค และมีบุคคลในครอบครัวป่วยเป็นโรคหลอดเลือดสมอง ร้อยละ 19.00

4.3 ความรู้การกลืนอย่างปลอดภัย

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้การกลืนอย่างปลอดภัยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาก่อนและหลังให้โปรแกรมฯ

ระยะเวลา	Min	Max	\bar{X}	S.D.	ระดับความรู้การกลืน อย่างปลอดภัย
ก่อนให้โปรแกรมฯ	5.00	14.00	8.74	2.73	ระดับน้อย
หลังให้โปรแกรมฯ	10.00	15.00	14.36	1.16	ระดับมาก

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความรู้การกลืนอย่างปลอดภัยก่อนให้โปรแกรมฯ เท่ากับ 8.74 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.73 อยู่ในเกณฑ์มีความรู้ระดับน้อย หลังให้โปรแกรมฯ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.16 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มีความรู้ระดับมาก

4.4 ทักษะการกลืนอย่างปลอดภัย

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการกลืนอย่างปลอดภัยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาก่อนและหลังให้โปรแกรมฯ

ระยะเวลา	Min	Max	\bar{X}	S.D.	ระดับทักษะการกลืน อย่างปลอดภัย
ก่อนให้โปรแกรมฯ	4.00	15.00	9.64	3.50	ระดับปานกลาง
หลังให้โปรแกรมฯ	7.00	15.00	12.24	2.43	ระดับมาก

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการกลืนอย่างปลอดภัยก่อนให้โปรแกรมฯ เท่ากับ 9.64 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.50 อยู่ในเกณฑ์มีทักษะระดับปานกลาง หลังให้โปรแกรมฯ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.43 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มีทักษะระดับมาก

4.5 ความพร้อมการกลืนอย่างปลอดภัย

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมการกลืนอย่างปลอดภัยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาก่อนและหลังการให้โปรแกรมฯ

ระยะเวลา	Min	Max	\bar{X}	S.D.	ระดับความพร้อมการกลืน อย่างปลอดภัย
ก่อนให้โปรแกรมฯ	4.00	9.00	5.83	1.08	ระดับน้อย
หลังให้โปรแกรมฯ	5.00	9.00	7.86	1.12	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความพร้อมการกลืนอย่างปลอดภัยก่อนให้โปรแกรมฯ เท่ากับ 5.83 คะแนน จากคะแนนเต็ม 9 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.08 อยู่ในเกณฑ์ระดับความพร้อมน้อย หลังการให้โปรแกรมฯ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.12 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มีความพร้อมระดับปานกลาง

4.6 เปรียบเทียบความรู้การกลืนอย่างปลอดภัย ทักษะการกลืนอย่างปลอดภัย และความพร้อมการกลืนอย่างปลอดภัย ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้การกลืนอย่างปลอดภัย ก่อนและหลังการให้โปรแกรมฯ ด้วยสถิติ paired t-test

ระยะเวลา	\bar{X}	S.D.	t	df	P-value
หลังให้โปรแกรมฯ	14.36	1.16	13.25	41	.001
ก่อนให้โปรแกรมฯ	8.74	2.73			

จากตารางที่ 9 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้การกลืนอย่างปลอดภัย ด้วยสถิติ paired t-test พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้การกลืนอย่างปลอดภัยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p = .001$

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะการกลืนอย่างปลอดภัยก่อนและหลังการให้โปรแกรมฯ ด้วยสถิติ paired t-test

ระยะเวลา	\bar{X}	S.D.	t	df	P-value
หลังให้โปรแกรมฯ	12.24	2.43	7.069	41	.000
ก่อนให้โปรแกรมฯ	9.64	3.50			

จากตารางที่ 10 เมื่อเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยทักษะการกลืนอย่างปลอดภัย ด้วยสถิติ paired t-test พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทักษะการกลืนอย่างปลอดภัยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p = .000$

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพร้อมการกลืนอย่างปลอดภัยก่อนและหลังการให้โปรแกรมฯ ด้วยสถิติ paired t-test

ระยะเวลา	Mean	S.D.	t	df	P-value
หลังให้โปรแกรมฯ	7.86	1.12	10.95	41	.000
ก่อนให้โปรแกรมฯ	5.83	1.08			

จากตารางที่ 11 เมื่อเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยความพร้อมการกลืนอย่างปลอดภัย ด้วยสถิติ pair t-test พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมการกลืนอย่างปลอดภัยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p=.000$